

RIKSDAGENS SVAR 177/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare, lag om ändring av 4 § i lagen om avbytar-service för pälsdjursuppfödare och lag om ändring av 5 § i lagen om försök med vikariehjälp för renskötare

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare, lag om ändring av 4 § i lagen om avbytar-service för pälsdjursuppfödare och lag om ändring av 5 § i lagen om försök med vikariehjälp för renskötare (RP 134/2010 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 25/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare (1231/1996) 2—4, 7 b och 7 c §, 7 e § 2 mom., 8 och 11 §, 14 § 2 mom., 15 § 2 mom., 16 §, 24 § 2 mom., 28—30, 32, 36, 40, 42 och 47 §, av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 458/2004 och 998/2008, 4 och 32 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 458/2004, 7 b och 7 c § samt 7 e § 2 mom. och 24 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1135/2001, 16, 30 och 36 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1135/2001 och 28 § sådan den lyder i lag 629/2003, samt

fogas till lagen nya 8 a, 16 a och 16 b §, till 35 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1263/2009, nya 2 b- och 2 c-punkter, till lagen nya 40 a och 44 a § och till lagen en ny 46 §, i stället för den 46 § som upphävts genom lag 623/1999, och en ny 47 a § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

2 §

*Definitioner på lantbruk, husdjursproduktion
och lantbruksföretag*

I denna lag avses med

1) *lantbruk* bedrivande av husdjursproduktion och växtodling som beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967),

2) *husdjursproduktion* husdjursproduktion som beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk, dock inte renskötsel eller fiske, och

3) *lantbruksföretag* lantbruk som bedrivs som en självständig ekonomisk enhet.

3 §

Definition på lantbruksföretagare

Med lantbruksföretagare avses i denna lag en person som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk och

1) som varit skyldig att teckna en försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och har nämnda försäkring i kraft eller har lämnat in en ansökan om en sådan,

2) som har beviljats på försäkring enligt 1 punkten baserat rehabiliteringsstöd, eller

3) som är en i 3 § 1 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd person i åldern 15—18 år och som i fråga om andra villkor än åldern uppfyller villkoren för försäkring enligt 1 punkten i den här paragrafen.

4 §

Lantbruksföretagare som har rätt till semester

Rätt till semester har en lantbruksföretagare vars husdjursproduktion vid den tidpunkt semestern hålls omfattar minst fyra husdjursenheter. Husdjursenheterna fastställs särskilt för olika djurarter på grundval av den arbetsmängd djurhållningen ger upphov till. Närmare bestämmel-

ser om hur husdjursenheterna fastställs utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ett annat villkor för semester är att lantbruksföretagaren bedriver husdjursproduktion som huvudsyssla. Lantbruksföretagaren anses bedriva husdjursproduktion som huvudsyssla om hans eller hennes arbetsinsats vid tidpunkten för avbytartjänsten och under de sex månader som föregår den har bestått av bedrivande av lantbruk i minst samma utsträckning som av arbete utanför lantbruksföretaget. En lantbruksföretagare anses dock inte bedriva husdjursproduktion som huvudsyssla om han eller hon vid tidpunkten för avbytartjänsten betalas arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomtskydd för arbetslösa (1290/2002) eller om företagaren inte betalas sådan förmån på grund av att tid utan ersättning enligt 1 kap. 5 § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa pågår. Närmare bestämmelser om vad som är huvudsyssla utfärdas genom förordning av statsrådet.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. har en lantbruksföretagare inte rätt till semester

1) under det kalenderår då företagarens skyldighet att uppta i 3 § avsedd försäkring börjar, med undantag för den semesterrätt som lantbruksföretagare i samma lantbruksföretag inte har utnyttjat under kalenderåret i fråga, och

2) under den tid företagaren får full invalidpension som beviljats tills vidare, rehabiliteringsstöd som motsvarar full invalidpension eller arbetslöshetspension.

2 kap.

Rätt till avbytarservice

7 b §

Vikariehjälp på grund av vård av sjukt barn

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp

1) när ett barn som inte har fyllt 10 år insjuknat, för högst sju dagar, och

2) för deltagande i vård eller rehabilitering av sjukt eller handikappat barn, för högst den tid fö-

retagaren betalas specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004).

7 c §

Vikariehjälp på grund av graviditet, förlossning och vård av barn och adoptivbarn

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av

1) graviditet, förlossning och vård av barn, för högst den tid företagaren betalas moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen, och

2) vård av adoptivbarn, för högst den tid företagaren betalas föräldra- eller faderskapspenning för adoptivföräldrar enligt sjukförsäkringslagen.

7 e §

Vikariehjälp på grund av vuxenutbildning

Utöver vad som bestäms i 1 mom. har en lantbruksföretagare rätt att få vikariehjälp för högst den tid han eller hon deltar i sådan utbildning för vilken han eller hon beviljas

1) studiepenning för lantbruksföretagare som annat nationellt stöd enligt 6 § i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), eller

2) vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000).

8 §

Omfattningen av en avbytardag

Omfattningen av en avbytardag anges i avbytartimmar så att den i fråga om den företagare som får avbytarservice i genomsnitt motsvarar hans eller hennes uppgiftsandel av den totala arbetstid som åtgår till lantbruksföretagets nödvändiga göromål som hör till skötseln av företaget. Antalet avbytartimmar uppskattas utifrån hur många och vilken typ av husdjur som ingår i gårdens husdjursproduktion och utifrån produktionsmetoderna och produktionsförhållandena

på gården samt tidpunkten för avbytarservice. Vid uppskattningen av antalet avbytartimmar beaktas även yrkesskickligheten hos den person som är avbytare och dennes förmåga att klara av de göromål som hör till avbytartjänsten.

Närmare bestämmelser om fastställande av omfattningen av en avbytardag utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 a §

Serviceplan

För genomförande av avbytarservice för en semesterberättigad lantbruksföretagare ska den lokala enheten tillsammans med lantbruksföretagaren göra upp en serviceplan för lantbruksföretaget. En serviceplan kan vid behov göras upp även för genomförande av avbytarservice för andra lantbruksföretagare. Om lantbruksföretaget anlitar den avbytarservice som den lokala enheten ordnar uppgörs serviceplanen i samband med ett besök som anställda inom den lokala enhetens förvaltning gör på gården.

I serviceplanen antecknas åtminstone

1) en beskrivning av det lantbruk som lantbruksföretaget bedriver,

2) antalet husdjur och typ av husdjur som ingår i husdjursproduktionen och de arbetsmetoder som tillämpas vid skötseln av husdjuren,

3) de arbeten som hör till den dagliga skötseln av de husdjur som ingår i husdjursproduktionen och övriga nödvändiga göromål som hör till driften av lantbruksföretaget samt en uppskattning av den totala dagliga arbetstid som uppgifterna kräver,

4) de personer som stadigvarande arbetar i lantbruksföretaget,

5) lantbruksföretagarnas uppgiftsandelar av de nödvändiga göromål som hör till driften av lantbruksföretaget, och

6) en uppskattning av omfattningen av en avbytardag för lantbruksföretagarna.

Om den lokala enhetens avbytarservice anlitas ska åtminstone följande uppgifter dessutom antecknas i serviceplanen:

1) när besök på gården har gjorts och vem som deltagit i besöket,

- 2) tidpunkten för följande planerade besök,
- 3) den kompetensnivå som avbytararbetena på gården förutsätter,
- 4) den lantbruksföretagsspecifika handledningen av avbytare,
- 5) den gårdsspecifika avbytarservicehelheten,
- 6) de gårdsspecifika behoven av att utveckla avbytarserVICEN, och
- 7) under gårdsbesöket konstaterade viktiga arbetarskyddsfaktorer som berör avbytarens arbetsförhållanden samt den lokala enhetens krav på åtgärder gällande dem.

Serviceplanen ska ses över på lantbruksföretagarens eller den lokala enhetens initiativ, om det sker förändringar i servicebehovet eller förhållandena. Om den lokala enhetens avbytarserVICEN anlitas ska serviceplanen dock alltid ses över i samband med ett gårdsbesök som görs minst vart tredje år.

11 §

Beslutsfattande

Den lokala enheten beslutar om lämnande av avbytarserVICEN, ersättning som betalas för själv ordnad avbyttjänst, avgift som tas ut av en servicemottagare, servicemottagares skyldighet att ersätta de kostnader som orsakats av avbytarserVICEN som lämnats utan grund och återkrav av ersättning som betalats utan grund. Beslut delges en part på det sätt som föreskrivs i 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

14 §

Den lokala enhetens skyldighet att ordna avbytarserVICEN

Om lantbruksföretagarna i lantbruksföretaget håller semester samtidigt eller om det i företaget endast finns en lantbruksföretagare, som håller semester, ska den lokala enheten för att trygga skötseln av de husdjur som ingår i husdjursproduktionen vid behov utöver den sedvanliga avbyttjänsten också ordna övervakningsbesök.

15 §

Sätt att ordna avbytarserVICEN

Den lokala enheten ska anställa ett tillräckligt och ändamålsenligt antal lantbruksavbytare så att den service som denna lag förutsätter kan tryggas på ett flexibelt och ekonomiskt sätt.

16 §

Avbytaruppgifternas omfattning

Lantbruksavbytare ska sköta de uppgifter som hör till lantbruksföretagets husdjursproduktion och andra nödvändiga göromål som hör till skötseln av lantbruksföretaget till den del de ingår i uppgiftsandel för den lantbruksföretagare som är på semester eller får vikariehjälp.

16 a §

Lantbruksföretagsspecifik handledning av avbytare

Den lokala enheten ska tillsammans med lantbruksföretagaren se till att de lantbruksavbytare som anvisas lantbruksföretaget får lantbruksföretagsspecifik handledning på gården för de avbytaruppgifter som avses i 16 §.

16 b §

Avgiftsbelagd avbyttjänst

Den lokala enheten kan ordna avgiftsbelagd avbyttjänst för en semesterberättigad lantbruksföretagare mot den avgift som avses i 28 § 1 mom. för högst 120 timmar per kalenderår. I så fall får servicen inte äventyra ordnande av semester eller vikariehjälp och den får bara genomföras av en avbytare som regelbundet utför avbyttjänst i den lokala enhetens tjänst eller en avbytare som avses i 15 § 1 mom. 2 punkten.

Den lokala enheten kan dessutom ordna avgiftsbelagd avbyttjänst även för andra än lantbruksföretagare mot den avgift som avses i 28 § 2 mom. om servicen inte äventyrar ordnande av

semester, vikariehjälp eller den avbytarhjälp som avses i 1 mom.

24 §

Lantbruksföretagares skyldighet att själv ordna sin avbyttjänst

En lantbruksföretagare enligt 1 mom. kan också för sig själv ordna avgiftsbelagd avbyttjänst som motsvarar servicen enligt 16 b § 1 mom.

28 §

Avgifter för avgiftsbelagd avbyttjänst

För avbyttjänst enligt 16 b § 1 mom. tas en timavgift ut av lantbruksföretagaren. Den motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbyttare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, ökad med fem procent.

För avbyttjänst enligt 16 b § 2 mom. tas en avgift ut av den som anlitar hjälpen. Avgiften motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbyttare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, multiplicerad med 2,4.

29 §

Ersättning när service ges utan grund och återbetalning av ersättning som betalats utan grund

Om avbyttarservice har lämnats utan grund är den som fått servicen skyldig att ersätta de kostnader som detta orsakat den lokala enheten.

Om ersättning för själv ordnad avbyttjänst har betalats utan grund är den som fått ersättningen skyldig att till den lokala enheten återbeta den överbetalda ersättningen.

Återkrav får efterges helt eller delvis om detta anses skäligt och den ogrundade förmånen inte berott på svikligt förfarande från service-mottagarens, ersättningstagarens eller dennes företrädarens sida. Återkrav får efterges även då det belopp som ska återkrävas är litet. Beslut om

återkrav ska fattas inom fem år räknat från den dag den ogrundade avbyttarservicen lämnades eller den ogrundade ersättningen betalades.

30 §

Dröjsmålsränta och verkställighet av betalningsskyldighet

Om en avgift för vikariehjälp eller avgiftsbelagd avbyttjänst eller en ersättning enligt 29 § inte har betalats senast på förfallodagen får dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen på de grunder som föreskrivs i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Den förfallodag som är grund för betalningen av dröjsmålsränta kan infalla tidigast två veckor efter den dag beslutet om avgiften eller återkravet har meddelats.

Avgift och ersättning enligt 1 mom. får jämte dröjsmålsränta indrivas utan dom eller förvaltningsdomstols beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

32 §

Kostnaderna för den lokala förvaltningen

De kommuner som ingått uppdragsavtal och pensionsanstalten betalas årligen skälig ersättning av statens medel för de kostnader som skötelsen av den lokala förvaltningen enligt denna lag orsakat. På pensionsanstaltens framställning fastställer statsrådet årligen före utgången av september ersättningens totalbelopp för det följande kalenderåret.

Bestämmelser om betalning och periodisering av ersättningen och om betalningstidpunkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Kostnader för avbyttarservice som berättigar till ersättning av staten

Såsom kostnader enligt 1 mom. ersätts

2 b) resekostnader som uppgörande och översyn av serviceplaner orsakat, till den del kostnaderna uppstått på grund av uppdrag som utförts i enlighet med pensionsanstaltens anvisningar,

2 c) kostnader som lantbruksföretagsspecifik handledning av lantbruksavbytare orsakat, till den del kostnaderna uppstått på grund av handledning som utförts i enlighet med pensionsanstaltens anvisningar,

— — — — —
36 §

Avdrag på kostnader för avbytarservice

Från de kostnader för avbytarservice som berättigar till ersättning av staten avdras

1) avgifter för vikariehjälp och avgiftsbelagd avbytarhjälp,

2) ersättningar enligt 29 §,

3) sjukdagpenningar och andra motsvarande förmåner till lantbruksavbytare i den lokala enhetens tjänst till den del de betalas till arbetsgivaren,

4) övriga eventuella inkomster som anknyter till uppgifter enligt denna lag.

Den ersättning som avses i 1 mom. 2 punkten avdras dock inte från kostnaderna för avbytarservice, om ett belopp som motsvarar ersättningen har återbetalats till staten på grundval av 40 a § 1 mom. 2 punkten.

40 §

Slutpost på och återbetalning av statens ersättning samt användning av återbetalat belopp

Om pensionsanstaltens granskning av redovisningen visar att de förskott som betalats till kommunen för finansåret i fråga inte räcker till för att täcka kostnaderna för avbytarservicen enligt bokföringen, ska pensionsanstalten betala skillnaden mellan de faktiska kostnaderna och förskotten i form av en slutpost. Slutposten betalas före utgången av det år då redovisningen lämnats till pensionsanstalten.

Om pensionsanstaltens granskning av redovisningen visar att de förskott som betalats till

kommunen för finansåret i fråga överstiger beloppet av de kostnader enligt bokföringen som avbytarservicen orsakat, ska kommunen återbeta-
tala det överbetalda beloppet till pensionsanstalten. Det överbetalda beloppet ska återbetalas senast den dag som pensionsanstalten meddelar. Den dagen får infalla tidigast en månad efter det att meddelandet skickades.

Belopp som återbetalats i enlighet med 2 mom. får pensionsanstalten använda för betalning av förskott och slutposter under det år återbetalningen mottagits eller det därpå följande kalenderåret.

40 a §

Kommunens skyldighet att återbetala grundlös ersättning av staten

Kommunen ska återbetala en grundlös ersättning den fått av statens medel, om

1) det efter granskning av redovisningen kommer fram att kostnader som inte hör till kostnaderna för avbytarservice har ingått i bokföringen eller inkomsterna enligt 36 § inte har dragits av från kostnaderna för avbytarservice, eller

2) den lokala enheten har gett avbytarservice eller betalat ersättning för själv ordnad avbytar-tjänst i strid med bestämmelserna.

I fall som avses i 1 mom. 2 punkten har kommunen dock ingen skyldighet att återbetala ersättning från staten till den del återkrav riktat mot en servicemottagare eller en ersättningstagare har eftergetts genom ett sådant beslut av den lokala enheten baserat på 29 § 3 mom. som pensionsanstalten godkänt eller genom ett beslut av pensionsanstalten eller förvaltningsdomstolen.

Det grundlöst betalda beloppet ska återbetalas senast den dag som pensionsanstalten meddelar. Den dagen får infalla tidigast en månad efter det att meddelandet skickades. På det belopp som ska återbetalas tas en årlig ränta ut enligt 3 § 2 mom. i räntelagen räknat från förfallodagen.

Återkrav av grundlös ersättning från staten får efterges helt eller delvis om dess belopp är litet eller om ett återkrav ska anses oskäligt.

42 §

Rättelseyrkande

I den lokala enhetens beslut enligt 11 § får ändring inte sökas genom besvär. Om en part är missnöjd med ett beslut har han rätt att inom 14 dagar från det han fick del av beslutet yrka att pensionsanstalten rättar det. Rättelseyrkandet ska skriftligen lämnas till den lokala enheten inom nämnda tid.

Den lokala enheten ska rätta sitt beslut om den till alla delar godkänner rättelseyrkandet. I övriga fall ska den lokala enheten utan dröjsmål sända rättelseyrkandet, sitt utlåtande och handlingarna i ärendet till pensionsanstalten.

10 kap.

Särskilda stadganden

44 a §

Lantbruksföretagarens anmälningsskyldighet

En lantbruksföretagare ska meddela den lokala enheten sådana uppgifter om sig själv och sitt lantbruksföretag som kan inverka på ordnandet av avbytarservice för honom eller henne eller på erhållande av eller beloppet på ersättning som betalas för avbyttjänst som han eller hon själv ordnar.

De uppgifter som avses i 1 mom. ska lantbruksföretagaren också meddela pensionsanstalten då den behandlar ett ärende på grundval av rättelseyrkande.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas på grundval av 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

46 §

Pensionsanstaltens utredningar över kostnaderna för avbytarservice

Pensionsanstalten ska till social- och hälsovårdsministeriet

1) månatligen inlämna uppgift om det belopp som betalats som förskott till de kommuner som

ingått uppdragsavtal och, i de fall som avses i 13 §, om det belopp som pensionsanstalten själv har använt för att ordna avbytarservice, och

2) före utgången av året efter finansåret inlämna en totalredovisning över kostnaderna för avbytarservice enligt 35 § och över användningen av den ersättning av staten som betalats för dem.

47 §

Pensionsanstaltens skyldighet att återbetala grundlös ersättning från staten

Om pensionsanstalten utan grund fått ersättning av staten enligt denna lag, ska social- och hälsovårdsministeriet bestämma att det överbetalda beloppet ska återbetalas.

På det belopp som återbetalas tas en årlig ränta ut enligt 3 § 2 mom. i räntelagen räknat från ingången av det kalenderår som följer på det år under vilket den grundlösa ersättningen från staten har betalats ut.

Återkrav av ett belopp som ska återbetalas får efterges helt eller delvis om beloppet är litet eller om ett återkrav ska anses oskäligt.

Social- och hälsovårdsministeriet får även besluta att ett belopp som ska återbetalas avdras senare i samband med utbetalningen av följande ersättning från staten.

47 a §

När betalningsskyldighet förfaller

Pensionsanstaltens samt social- och hälsovårdsministeriets skyldighet att betala en utebliven ersättning från staten upphör fem år efter utgången av det finansår som de till ersättning av staten berättigande kostnaderna gäller.

Kommunernas och pensionsanstaltens skyldighet att återbetala en grundlös ersättning av staten upphör fem år efter utgången av det finansår då ersättningen har betalats ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De lokala enheterna ska se till att serviceplanerna uppgjorts i enlighet med denna lag senast den 31 december 2013.

Utöver det som föreskrivs i 35 § 2 mom. 2 b och 2 c punkten krävs det för ersättning av i nämnda bestämmelser avsedda kostnader under kalenderåren 2011—2013 att kostnaderna baserar sig på planer som de enskilda lokala enheterna gjort upp och som pensionsanstalten har godkänt på förhand.

Trots bestämmelserna i 40 § 2 och 3 mom. tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet på statlig ersättning som ska återbetalas på grundval av redovisningarna för 2010.

Denna lags 29 § 3 mom., 40 a och 47 § samt 47 a § 2 mom. tillämpas även i sådana fall där grunden för återkrav eller återbetalning av grundlös ersättning från staten har uppstått innan denna lag har trätt i kraft.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om avbytarservice för pälsdjursuppfödare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om avbytarservice för pälsdjursuppfödare (1264/2009) 4 § som följer:

4 §

Avbytarservicens kvantitet

Maximiantalet semesterdagar och extraledighetstimmar per pälsdjursuppfödare som kan ordnas under ett kalenderår fastställs genom förord-

ning av social- och hälsovårdsministeriet före utgången av det föregående kalenderåret. Maximiantalen fastställs med beaktande av det anvisade anslaget för året i fråga.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 5 § i lagen om försök med vikariehjälp för renskötare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om försök med vikariehjälp för renskötare (1265/2009) 5 § 1 mom. som följer:

5 §

Ersättningens belopp

Maximiantalet vikariehjälpstimmar per renskötare som ersätts under ett kalenderår fastställs genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet före utgången av det föregående

de kalenderåret. Maximiantalet fastställs med beaktande av det anvisade anslaget för året i fråga.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 16 november 2010

